

Nutarimas netenka galios 2018-01-01:

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1073](#), 2017-12-20, paskelbta TAR 2017-12-22, i. k. 2017-20744

Dėl Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo įgyvendinimo

Suvestinė redakcija nuo 2010-01-01 iki 2017-12-31

Nutarimas paskelbtas: Žin. 1995, Nr. [17-398](#), i. k. 0951100NUTA00000267

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

**DĖL KOMPENSACIJŲ UŽ YPATINGAS DARBO SĄLYGAS APSKAIČIAVIMO IR
IŠMOKĖJIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

1995 m. vasario 20 d. Nr. 267

Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [204](#), 2005-02-21, Žin., 2005, Nr. 26-837 (2005-02-24), i. k. 1051100NUTA00000204

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo (Žin., 1994, Nr. [59-1153](#); 2005, Nr. [71-2555](#)) 67 straipsniu ir Lietuvos Respublikos socialinių išmokų perskaičiavimo ir mokėjimo laikinuoju įstatymu (Žin., 2009, Nr. [152-6820](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [756](#), 2005-07-01, Žin., 2005, Nr. 83-3068 (2005-07-07), i. k. 1051100NUTA00000756

Nr. [1782](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7168 (2009-12-31), i. k. 1091100NUTA00001782

1. Patvirtinti Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašą (pridedama).

Punkto pakeitimai:

Nr. [204](#), 2005-02-21, Žin., 2005, Nr. 26-837 (2005-02-24), i. k. 1051100NUTA00000204

2. Nustatyti, kad:

2.1. šiuo nutarimu patvirtintas Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašas taikomas nuo 1995 m. sausio 1 dienos;

Punkto pakeitimai:

Nr. [204](#), 2005-02-21, Žin., 2005, Nr. 26-837 (2005-02-24), i. k. 1051100NUTA00000204

2.2. kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas mokamos iš valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto.

2.3. Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašo 29–31 punktai taikomi Lietuvos Respublikos socialinių išmokų perskaičiavimo ir mokėjimo laikinojo įstatymo galiojimo laikotarpiu

Papildyta punktu:

Nr. [1782](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7168 (2009-12-31), i. k. 1091100NUTA00001782

2.4. Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašo 23 punktas Lietuvos Respublikos socialinių išmokų perskaičiavimo ir mokėjimo laikinojo įstatymo galiojimo laikotarpiu netaikomas.

Papildyta punktu:

Nr. [1782](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7168 (2009-12-31), i. k. 1091100NUTA00001782

3. Neteko galios nuo 2001-03-08

Punkto naikinimas:

Nr. [251](#), 2001-03-02, Žin. 2001, Nr. 20-667 (2001-03-07), i. k. 1011100NUTA00000251

VALDYMO REFORMŲ IR SAVIVALDYBIŲ
REIKALŲ MINISTRAS, PAVADUOJANTIS
MINISTRĄ PIRMININKĄ

MINDAUGAS STANKEVIČIUS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

MINDAUGAS MIKAILA

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1995 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. 267
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2005 m. liepos 1 d. nutarimo Nr. 756
redakcija)

KOMPENSACIJŲ UŽ YPATINGAS DARBO SĄLYGAS APSKAIČIAVIMO IR IŠMOKĖJIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas (toliau vadinama – kompensacijos) apskaičiuojamos, skiriamos ir mokamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo (Žin., 1994, Nr. [59-1153](#); 2005, Nr. [71-2555](#)) 67 straipsniu ir šiuo Aprašu.

II. TEISĖ GAUTI KOMPENSACIJĄ

2. Teisę gauti kompensaciją turi nuolatiniai Lietuvos Respublikos gyventojai, išdirbę Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo (toliau vadinama – Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymas; minėtasis įstatymas) 67 straipsnio 2–4 dalyse (šio Aprašo 6.1–6.9 punktuose) nustatytą laiką kompensacijai gauti arba ne mažiau kaip pusę šio laiko minėtojo įstatymo 67 straipsnio 5 dalyje ir šio Aprašo priede nurodytu laikotarpiu, jeigu iki 1995 m. sausio 1 d. šiems asmenims nebuvo paskirta valstybinė socialinio draudimo senatvės ar ištarnauto laiko pensija, Lietuvos Respublikos ar personalinė pensija tuo metu galiojusia tvarka arba po 1995 m. sausio 1 d. – kitų teisės aktų nustatyta nuolatinė kompensacinė išmoka už ypatingas darbo sąlygas.

3. Šio Aprašo 2 punkte nurodyti asmenys, kurie dėl kompensacijos skyrimo kreipiasi nuo 2000 m. spalio 25 d. ir vėliau, turi teisę gauti kompensaciją, jeigu 2000 m. spalio 25 d. buvo nuolatiniai Lietuvos Respublikos gyventojai ir yra nuolatiniai Lietuvos Respublikos gyventojai kreipimosi dėl kompensacijos skyrimo dieną.

4. Asmenys, atvykę nuolat gyventi į Lietuvą iš kitų valstybių, turi teisę gauti kompensaciją šio Aprašo 2 punkto nurodytomis sąlygomis, jeigu jų darbo laikas kitoje valstybėje pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 54 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies 1–9 punktus prilyginamas valstybinio socialinio pensijų draudimo stažui, ir su sąlyga, kad jie negauna pensijos iš kitos valstybės. Atvykęs iš kitos valstybės asmuo patvirtina pensijos kitoje valstybėje gavimo ar negavimo faktą atitinkamų tos valstybės institucijų (socialinio aprūpinimo, socialinio draudimo ar kitų) išduota pažyma. Tais atvejais, kai atvykusiam asmeniui kitoje valstybėje buvo mokama pensija arba kitokia nuolatinio pobūdžio kompensacinė išmoka už darbą ypatingomis sąlygomis (toliau šiame punkte vadinama pensija arba išmoka), tačiau atvykęs į Lietuvą asmuo neturi teisės gauti šios pensijos arba išmokos, laikotarpis, už kurį mokama kompensacija pagal minėtojo įstatymo 67 straipsnio 2–5 dalis ir šio Aprašo 6.1–6.9 punktus, atitinkamai mažinamas tiek mėnesių, už kiek mėnesių atvykusiam asmeniui kitoje valstybėje mokėta pensija arba išmoka. Jeigu tarptautinėse sutartyse numatytos kitokios šių asmenų pensinio aprūpinimo sąlygos, vadovaujamasi tų sutarčių nuostatomis.

5. Kompensacijos asmenims, dirbusiems ypatingomis darbo sąlygomis ne Lietuvoje, mokamos tomis sąlygomis ir tvarka, kurias nustato tarptautiniai susitarimai ir sutartys.

III. DARBO LAIKAS KOMPENSACIJAI GAUTI

6. Kompensacijos skiriamos ir mokamos asmenims, kurie iki 1995 m. sausio 1 d. dirbo Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 2–4 dalyse nustatytą laiką darbus, numatytus tam tikruose Lietuvoje galiojusiuose darbų ir profesijų sąrašuose:

6.1. vyrams, dirbusiems ne mažiau kaip 10 metų, o moterims – ne mažiau kaip 7,5 metų požeminius darbus, darbus kenksmingomis darbo sąlygomis ir karštuosiuose cechuose, numatytus Lietuvoje galiojusiame gamybų, cechų, profesijų ir pareigų 1 sąraše, patvirtintame buvusios TSRS Ministrų Tarybos 1956 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 1173 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), kompensacijos skiriamos ir mokamos pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 2 dalies 1 punktą už 10 metų;

6.2. vyrams, dirbusiems ne mažiau kaip 12,5 metų, o moterims – ne mažiau kaip 10 metų kitus darbus sunkiomis darbo sąlygomis, numatytus Lietuvoje galiojusiame gamybų, cechų, profesijų ir pareigų 2 sąraše, patvirtintame buvusios TSRS Ministrų Tarybos 1956 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 1173 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), kompensacijos skiriamos ir mokamos pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 2 dalies 2 punktą už 5 metus. Į šių asmenų darbo laiką kompensacijai gauti prireikus įskaitomas jų požeminių darbų, darbų kenksmingomis darbo sąlygomis ir karštuosiuose cechuose darbo laikas, nurodytas šio Aprašo 6.1 punkte;

6.3. vyrams, dirbusiems 25 metus, o moterims – 20 metų darbus, numatytus Lietuvoje galiojusiame skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojų pareigų sąraše, patvirtintame buvusios TSRS Ministrų Tarybos 1958 m. gruodžio 20 d. nutarimu Nr. 1372 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), taip pat skraidymo ir skraidymų bandymo pareigų sąraše – buvusios TSRS Ministrų Tarybos 1987 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1412 patvirtintų Ištarnauto laiko pensijų skyrimo ir mokėjimo tam tikriems civilinės aviacijos ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojams nuostatų (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) priede, kompensacijos skiriamos ir mokamos pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 3 dalį už 10 metų;

6.4. vyrams ir moterims, dirbusiems ne mažiau kaip 15 kalendorinių metų buvusios TSRS Tolimosios Šiaurės rajonuose arba ne mažiau kaip 20 metų vietovėse, prilygintose Tolimosios Šiaurės rajonams, pagal Lietuvoje galiojusį buvusios TSRS Ministrų Tarybos 1967 m. lapkričio 10 d. nutarimu Nr. 1029 patvirtintą buvusios TSRS Tolimosios Šiaurės rajonų ir jiems prilygintų vietovių sąrašą (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), kompensacijos skiriamos ir mokamos pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 4 dalies 1 punktą už 5 metus;

6.5. moterims, dirbusioms ne mažiau kaip 20 metų tekstilės pramonės įmonėse darbus, numatytus buvusios TSRS Ministrų Tarybos 1967 m. lapkričio 10 d. nutarimu Nr. 1021 patvirtintame tekstilės pramonės gamybų ir profesijų sąraše (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), kompensacijos skiriamos ir mokamos pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 4 dalies 2 punktą už 5 metus;

6.6. moterims, dirbusioms ne mažiau kaip 15 metų traktorininkėmis mašinistėmis žemės ūkyje, kitose ūkio šakose, taip pat statybos, kelių ir krovimo mašinų mašinistėmis pagal buvusios TSRS Ministrų Tarybos 1975 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 311 patvirtintą gamybų ir profesijų sąrašą (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), kompensacijos skiriamos ir mokamos pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 4 dalies 3 punktą už 5 metus;

6.7. artistams, išdirbusiems tam tikrą stažą, teikusį teisę gauti ištarnauto laiko pensiją pagal galiojusį buvusios TSRS Ministrų Tarybos 1967 m. gruodžio 27 d. nutarimą Nr. 1169 „Dėl TSRS Vyriausybės sprendimų dėl ištarnauto laiko pensijų teatrų ir kitų teatrinių–žiūrovinių įstaigų bei kolektyvų kai kurių kategorijų artistams suvienijimo“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), kompensacijos skiriamos ir mokamos pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 4 dalies 4 punktą už 5 metus;

6.8. civilinės aviacijos darbuotojams vyrams, valdžiusiems oro eismą ir turėjusiems dispečerio liudijimą ne mažiau kaip 15 metų, o moterims – ne mažiau kaip 10 metų, galėjusiems gauti pensiją pagal buvusios TSRS Ministrų Tarybos 1987 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1412 patvirtintus Ištarnauto laiko pensijų skyrimo ir mokėjimo tam tikriems civilinės aviacijos ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojams nuostatus (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais),

kompensacijos skiriamos ir mokamos pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 4 dalies 5 punktą už 5 metus. Į šių darbuotojų darbo laiką kompensacijai gauti įskaitomas taip pat jų darbo skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojais laikas pagal šio Aprašo 6.3 punktą;

6.9. civilinės aviacijos inžinerijos ir technikos darbuotojams vyrams, dirbusiems ne mažiau kaip 20 metų, moterims – ne mažiau kaip 15 metų darbus, nurodytus buvusios TSRS Ministrų Tarybos 1987 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1412 patvirtintuose Išstarnauto laiko pensijų skyrimo ir mokėjimo tam tikriems civilinės aviacijos ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojams nuostatuose (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), kompensacijos skiriamos ir mokamos pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 4 dalies 6 punktą už 5 metus. Į šių darbuotojų darbo laiką kompensacijai gauti įskaitomas taip pat jų darbo skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojais laikas pagal šio Aprašo 6.3 punktą.

7. Asmenims, išdirbusiems ne mažiau kaip pusę laiko, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 2–4 dalyse (šio Aprašo 6.1–6.9 punktuose) nustatyto kompensacijai gauti, išmokama kompensacijos dalis, proporcinga dirbtam laikui, jeigu kompensacijai gauti nustatytas darbo ypatingomis sąlygomis laikas buvo dirbamas nurodytojo įstatymo 67 straipsnio 5 dalyje ir šio Aprašo priede numatytais laikotarpiais.

8. Lietuvos Respublikoje taikomi šio Aprašo 6.1–6.9 punktuose nurodyti tam tikrų profesijų ir pareigų sąrašų pakeitimai ir papildymai, padaryti iki 1990 m. kovo 11 dienos. Į pakeitimus ir papildymus, padarytus po šios datos, neatsižvelgiama.

9. Darbo laikas kompensacijai gauti apskaičiuojamas pagal faktinio darbo ypatingomis sąlygomis trukmę. Per kalendorinius metus negali būti įskaityti daugiau kaip vieneri darbo ypatingomis sąlygomis metai. Skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojų faktinio darbo laikas apskaičiuojamas ta tvarka, kuri buvo taikoma nustatant jų skraidymo ir skraidymų bandymo laiką išstarnauto laiko pensijai skirti. Jokia kitokia asmens veikla darbui ypatingomis sąlygomis neprilyginama.

IV. KOMPENSACIJOS PARINKIMAS, ESANT TEISEI Į KELIAS KOMPENSACIJAS

10. Jeigu asmuo pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnį ir šio Aprašo 6.1–6.9 ir 7 punktus turi teisę į kelias kompensacijas, mokama tik didžiausioji.

11. Jeigu asmuo dirbo mišrius darbus pagal profesijų ir pareigų 1 ir 2 sąrašus (Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktai ir šio Aprašo 6.1 ir 6.2 punktai), tačiau neturi išdirbęs atskirai pagal kiekvieną sąrašą kompensacijai ar jos daliai gauti nustatyto laiko, šių darbų laikotarpiai gali būti sumuojami ir asmeniui suteikiama teisė gauti kompensaciją ar jos dalį kaip dirbusiam darbus pagal profesijų ir pareigų 2 sąrašą, esant sąlygoms, nustatytoms šio Aprašo 6.2 ir 7 punktuose kompensacijai ar jos daliai gauti.

12. Jeigu moteris dirbo tekstilės pramonės įmonėse (Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 4 dalies 2 punktas ir šio Aprašo 6.5 punktas), tačiau nėra išdirbusi šiose įmonėse kompensacijai ar jos daliai gauti nustatyto laiko, į šį laiką gali būti įskaitomi jos darbų pagal profesijų ir pareigų 1 ir 2 sąrašus (Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktai ir šio Aprašo 6.1 ir 6.2 punktai) laikotarpiai ir moteriai suteikiama teisė gauti kompensaciją ar jos dalį kaip dirbusiai darbus tekstilės pramonės įmonėse, esant sąlygoms, nustatytoms šio Aprašo 6.5 ir 7 punktuose kompensacijai ar jos daliai gauti.

V. KREIPIMASIS DĖL KOMPENSACIJOS IR JOS SKYRIMAS

13. Asmenys, turintys teisę gauti kompensaciją ar jos dalį, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatyta tvarka kreipiasi dėl kompensacijos į savo nuolatinės gyvenamosios vietos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinį skyrių (toliau vadinama – socialinio draudimo teritorinis

skyrius), pateikdami prašymą ir darbo ypatingomis sąlygomis trukmę ir pobūdį įrodančius dokumentus.

14. Reikalingo kompensacijai skirti darbo ypatingomis sąlygomis trukmė ir pobūdis įrodomi šiais dokumentais:

14.1. valstybinio socialinio draudimo pažymėjimais, o nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 1994 m. gruodžio 31 d. – socialinio draudimo teritorinio skyriaus pažymėjimais, išduotais remiantis šiuose skyriuose esančia apdraustų privalomuoju valstybiniu socialiniu pensijų draudimu asmenų įskaita;

14.2. darbo knygelėmis, įskaitant į kompensacijai skirti reikiamą stažą tuos darbo laikotarpius, apie kuriuos įrašai darbo knygelėse padaryti remiantis dokumentais (įsakymais dėl priėmimo į darbą ir atleidimo iš jo, valstybinės archyvų sistemos įstaigų ar buvusių darboviečių išduotais darbo stažo pažymėjimais ir panašiai) ir kurie patvirtinti darbdavio (jo įgalioto asmens) parašu ir įrašą padariusios įmonės, įstaigos ar organizacijos antspaudu;

14.3. darbo stažo pažymėjimais, darbdavių išduotais remiantis turimais dokumentais;

14.4. sistemos, kurioje asmuo dirbo, aukštesniųjų įstaigų pažymėjimais, išduotais remiantis turimais dokumentais;

14.5. valstybinės archyvų sistemos įstaigų pažymėjimais arba šiose įstaigose saugomų dokumentų nuorašais ar išrašais;

14.6. darbo ypatingomis sąlygomis pobūdį patikslinančiomis pažymomis, pažymėjimais, darbdavių ar valstybinės archyvų sistemos įstaigų išduotais remiantis turimais dokumentais.

15. Socialinio draudimo teritoriniai skyriai, gavę prašymą ir dokumentus dėl kompensacijos, patikrina šių dokumentų išdavimo pagrįstumą, nustato asmens teisę gauti kompensaciją ar jos dalį ir per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo su visais reikiama dokumentais gavimo raštišku sprendimu patvirtina šios teisės buvimą ar nebuvimą.

16. Asmenims, išskyrus nurodytuosius Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte (šio Aprašo 6.3 ir 6.7 punktuose), turintiems teisę gauti kompensaciją arba jos dalį, kompensacija pradeda mokėti likus tiek mėnesių, iki asmeniui sukaks Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 21 straipsnyje ir 57 straipsnio 2 dalyje nustatytas senatvės pensijos amžius, už kiek mėnesių kompensaciją išmokėti priklauso.

17. Asmenims, nurodytiems minėtojo įstatymo 67 straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte (šio Aprašo 6.3 ir 6.7 punktuose), turintiems teisę gauti kompensaciją arba jos dalį, kompensacija gali būti pradėta mokėti anksčiau, jeigu jie nebedirba pagal pareigas, suteikusias teisę gauti kompensaciją. Šiems asmenims kompensacija pradeda mokėti nuo jų pasirinktos datos pagal jų pareiškimą, paduotą socialinio draudimo teritoriniam skyriui. Šiuo atveju bendras išmokėtinų mėnesio kompensacijų skaičius neturi viršyti asmeniui priklausančių mėnesio kompensacijų skaičiaus.

18. Mėnesio kompensacijos dydis sudaro 150 procentų valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio. Asmenims, nurodytiems Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte (šio Aprašo 6.3 ir 6.7 punktuose), kompensacija gali būti skiriama ir mokama jų pasirinkto tvirto dydžio, tačiau ne mažiau kaip 50 procentų ir ne daugiau kaip 150 procentų valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio per mėnesį.

19. Jeigu dėl kompensacijos kreipiamasi pavėluotai, kompensacija skiriama nuo teisės gauti kompensaciją arba jos dalį atsiradimo dienos, tačiau ne daugiau kaip už 12 mėnesių iki dokumentų dėl kompensacijos gavimo socialinio draudimo teritoriniame skyriuje dienos ir ne anksčiau kaip nuo 1995 m. sausio 1 dienos.

20. Teisės gauti kompensaciją arba jos dalį atsiradimo diena laikoma ta diena, kurią asmenims, išskyrus nurodytuosius Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte (šio Aprašo 6.3 ir 6.7 punktuose), sukako amžius, mažesnis už įstatymo nustatytą senatvės pensijos amžių tiek mėnesių, už kiek mėnesių asmuo turi teisę gauti kompensaciją arba jos dalį.

21. Kompensacija, neviršijant asmeniui priklausančių mėnesio kompensacijų skaičiaus, mokama taip:

21.1. jeigu kompensacija asmeniui buvo pradėta mokėti nuo teisės gauti kompensaciją atsiradimo dienos iki 2001 m. sausio 1 d. galiojusia tvarka, kompensacija mokama, iki baigsis jos mokėjimo terminas. Šiems asmenims naujos Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo nuostatos dėl senatvės pensijos amžiaus netaikomos ir teisė gauti kompensaciją iš naujo nenustatoma;

21.2. jeigu teisė gauti kompensaciją atsiranda po 2001 m. sausio 1 d., taikomos Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo nuostatos dėl senatvės pensijos amžiaus.

22. Kai kompensacijos arba jos dalies mokėjimo asmeniui terminas pasibaigia, bet asmuo dar nėra sukakęs senatvės pensijos amžiaus (šio Aprašo 21.1 punktą), kompensacija jam mokama, iki jam sukaks senatvės pensijos amžius, nepaisant to, kad šiais atvejais bus viršijamas asmeniui priklausančių mėnesio kompensacijų skaičius. Ši nuostata netaikoma Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 67 straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 4 punkte (šio Aprašo 6.3 ir 6.7 punktuose) išvardytiems asmenims, kurie naudojami (pasinaudojo) jiems suteikta teise gauti kompensaciją arba jos dalį anksčiau, t. y. nuo jų pačių pasirinktos datos (šio Aprašo 17 punktą).

VI. KOMPENSACIJŲ MOKĖJIMAS

23. Kompensacijos mokamos už einamąjį mėnesį, neatsižvelgiant į kompensacijos gavėjo turimas pajamas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1032](#), 2006-10-19, *Žin.*, 2006, Nr. 113-4305 (2006-10-24), i. k. 1061100NUTA00001032

24. Kompensacijos gavėjui mirus, kompensacija išmokama jį laidojusiems asmenims už mirties mėnesį, jeigu ji dar nebuvo išmokėta, ir dar už vieną mėnesį tokio pat dydžio, kokia kompensacija buvo mirties mėnesį. Šiuo atveju kompensacija išmokama pateikus mirties liudijimo originalą. Išmokėjus kompensaciją, mirties liudijimas grąžinamas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1782](#), 2009-12-23, *Žin.*, 2009, Nr. 158-7168 (2009-12-31), i. k. 1091100NUTA00001782

25. Kompensacijos gavėjui persikėlus nuolat gyventi į užsienį, kompensacija išmokama už 6 mėnesius į priekį išvykimo mėnesio dydžio ir toliau nebemokama. Jeigu tarptautinėse sutartyse nustatyta kitokia tvarka, remiamasi tų sutarčių nuostatomis.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Skiriant ir mokant kompensacijas, taikomos Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 1, 21, 40, 43 straipsnio 2 ir 4 dalių, 44 straipsnio, 54 straipsnio 1 dalies 1 punkto, 2 dalies 1, 3 ir 4 punktų ir 4 dalies, 57 straipsnio 2 dalies atitinkamos nuostatos ir Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 18 d. nutarimu Nr. 1156 (*Žin.*, 1994, Nr. [91-1781](#); 2005, Nr. 83-3066), 55, 59–71, 90, 94–97, 99–104 punktai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1782](#), 2009-12-23, *Žin.*, 2009, Nr. 158-7168 (2009-12-31), i. k. 1091100NUTA00001782

27. Ginčai dėl kompensacijų nagrinėjami Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 45 straipsnio nustatyta tvarka.

28. Juridinis ar fizinis asmuo, išdavęs dokumentus kompensacijai gauti, atsako už jų teisingumą įstatymų nustatyta tvarka ir atlygina Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui materialinę žalą, padarytą dėl nepagrįstai išduotų dokumentų.

VIII. KOMPENSACIJŲ MOKĖJIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINIŲ IŠMOKŲ PERSKAICIAVIMO IR MOKĖJIMO LAIKINOJO ĮSTATYMO GALIOJIMO LAIKOTARPIU

29. Kompensacijos mokamos už einamąjį mėnesį. Kompensacijų gavėjams, turintiems draudžiamųjų pajamų, Lietuvos Respublikos socialinių išmokų perskaičiavimo ir mokėjimo laikinojo įstatymo (toliau – Laikinasis įstatymas) galiojimo laikotarpiu kompensacijos mokamos Laikinojo įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka. Kompensacijos gavėjui, kuriam taikomos Laikinojo įstatymo 8 straipsnio 2 dalies nuostatos, mokama kompensacijos dalis, lygi pagrindinei valstybinės socialinio draudimo pensijos daliai, nustatyta Laikinojo įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje.

30. Mirus kompensacijos gavėjui, kuriam kompensacija iki mirties mėnesio buvo mokama taikant Laikinojo įstatymo 8 straipsnyje nustatytą tvarką, jį laidojusiems asmenims už mirties mėnesį išmokama kompensacijos dalis, jeigu ši kompensacijos dalis dar nebuvo išmokėta, ir dar viso paskirtos kompensacijos dydžio už vieną mėnesį suma.

31. Jeigu taikant Laikinojo įstatymo nuostatas kompensacija permokama, permokėtas kompensacijos dydis išieškomas iš gavėjo Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų 100–102 punktuose nustatyta tvarka.

Papildyta skyriumi:

Nr. [1782](#), 2009-12-23, *Žin.*, 2009, Nr. 158-7168 (2009-12-31), i. k. 1091100NUTA00001782

Priedo pakeitimai:

Nr. [756](#), 2005-07-01, *Žin.*, 2005, Nr. 83-3068 (2005-07-07), i. k. 1051100NUTA00000756

Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas
apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašo
priedas

DARBO LAIKAS KOMPENSACIJAI GAUTI

Darbas ypatingomis sąlygomis (pagal darbų ir profesijų sąrašus ir tam tikras profesijas)	Visai kompensacijai gauti iki 1995 m. sausio 1 d. turi būti išdirbta ne mažiau kaip			Kompensacijos daliai, proporcingai dirbtam laikui, gauti iki 1995 m. sausio 1 d. turi būti dirbta ne mažiau kaip		
	dirbtų metų skaičius vyrams	dirbtų metų skaičius moterims	mėnesių, už kuriuos mokama kompensacija, skaičius	dirbtų metų skaičius vyrams	dirbtų metų skaičius moterims	laikotarpiu (metais)
Pagal 1 sąrašą	10	7,5	120	5	3 m. 9 mėn.	1988–1994
Pagal 2 sąrašą	12,5	10	60	6 m. 3 mėn.	5	1986–1994 (vyrams) 1988–1994 (moterims)
Skraidymo ir skraidymų bandymo sudėties darbuotojams	25	20	120	12,5	10	1980–1994 (vyrams) 1983–1994 (moterims)
Dirbusiems buvusios TSRS Tolimojoje Šiaurėje	15	15	60	7,5	7,5	1986–1994
Dirbusiems buvusios TSRS Tolimajai Šiaurei prilygintose vietovėse	20	20	60	10	10	1983–1994
Moterims, dirbusioms tekstilės pramonės įmonėse	–	20	60	–	10	1983–1994
Moterims, dirbusioms traktorininkėmis mašinistėmis	–	15	60	–	7,5	1986–1994
Civilinės aviacijos darbuotojams, valdžiusiems oro eismą ir turėjusiems dispečerio liudijimus	15	10	60	7,5	5	1986–1994 (vyrams) 1988–1994 (moterims)
Civilinės aviacijos inžinerijos ir technikos darbuotojams	20	15	60	10	7,5	1983–1994 (vyrams) 1986–1994 (moterims)
Artistams, turintiems 20 metų kūrybinio darbo scenoje stažą	20	20	60	10	10	1983–1994
Artistams, turintiems 25 metų kūrybinio darbo scenoje stažą	25	25	60	12,5	12,5	1980–1994
Artistams, turintiems 30 metų kūrybinio darbo scenoje stažą	30	30	60	15	15	1978–1994

Priedo pakeitimai:

Nr. [204](#), 2005-02-21, Žin., 2005, Nr. 26-837 (2005-02-24), i. k. 1051100NUTA00000204
 Nr. [756](#), 2005-07-01, Žin., 2005, Nr. 83-3068 (2005-07-07), i. k. 1051100NUTA00000756

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1034](#), 1996-09-02, Žin., 1996, Nr. 84-2012 (1996-09-06), i. k. 0961100NUTA00001034

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 267 "Dėl Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos patvirtinimo" dalinio pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [147](#), 1999-02-11, Žin., 1999, Nr. 18-468 (1999-02-19), i. k. 0991100NUTA00000147

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 267 "Dėl Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos patvirtinimo" dalinio pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [251](#), 2001-03-02, Žin., 2001, Nr. 20-667 (2001-03-07), i. k. 1011100NUTA00000251

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 267 "Dėl Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos patvirtinimo" dalinio pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [69](#), 2002-01-17, Žin., 2002, Nr. 6-238 (2002-01-23), i. k. 1021100NUTA00000069

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 267 "Dėl Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos patvirtinimo" papildymo

5.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1342](#), 2003-10-29, Žin., 2003, Nr. 102-4603 (2003-10-31), i. k. 1031100NUTA00001342

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 267 "Dėl Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [204](#), 2005-02-21, Žin., 2005, Nr. 26-837 (2005-02-24), i. k. 1051100NUTA00000204

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 267 "Dėl Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [756](#), 2005-07-01, Žin., 2005, Nr. 83-3068 (2005-07-07), i. k. 1051100NUTA00000756

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 267 "Dėl Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1032](#), 2006-10-19, Žin., 2006, Nr. 113-4305 (2006-10-24), i. k. 1061100NUTA00001032

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 267 "Dėl Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1782](#), 2009-12-23, Žin., 2009, Nr. 158-7168 (2009-12-31), i. k. 1091100NUTA00001782

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 267 "Dėl Kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo